

ISSN:1306-3111

e-Journal of New World Sciences Academy
2010, Volume: 5, Number: 3, Article Number: 1C0160

EDUCATION SCIENCES

Received: May 2009

Accepted: July 2010

Series : 1C

ISSN : 1308-7274

© 2010 www.newwsa.com

İnci Nur Yıldırım

Aysun Gürol

Firat University

agurol@firat.edu.tr

Elazig-Turkey

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN YARATICI DRAMA YÖNTEMİNE İLİŞKİN YETERLİLİK VE UYGULAMA DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ (*)

ÖZET

Araştırmanın amacı, ilköğretim birinci kademe sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemine ilişkin yeterlilik ve uygulama düzeylerini belirlemektir. Araştırmanın örneklemi, 2006-2007 eğitim-öğretim yılında Malatya il merkezinde, resmi ve özel ilköğretim kurumlarında çalışmakta olan 360 sınıf öğretmeni oluşturmuştur. Yeterlilik düzeyini belirlemek için likert tipi ölçek geliştirilmiş, bunun için faktör analizi yapılmıştır (KMO: .907, Barlett testi:8821,174). Araştırmadan elde edilen bulgular: Öğretmenlerin, drama yöntemine ilişkin kişilik özellikleri, drama etkinlikleri ve öğrenme durumlarına ilişkin yeterlilikler, drama etkinliklerinin değerlendirilmesine yönelik yeterlilikleri, bilme ve uygulama düzeylerinde yeterli oldukları görülmüştür. Buna karşın drama ve drama uygulamasına yönelik yeterlilikleri bilme ve uygulama düzeylerinde, yeterli olmadıkları görülmüştür. Drama ve drama uygulamasına yönelik yeterlilikleri bilme ve uygulama düzeyleri arasında anlamlı fark vardır.

Anahtar Kelimeler: Yaratıcılık, Drama, Yeterlilik, İlköğretim Okulu, Sınıf Öğretmeni

THE DETERMINATION OF THE LEVELS ABOUT THE ADEQUACIES AND APPLICATIONS FOR THE CREATIVE DRAMA METHOD OF PRIMARY SCHOOL TEACHERS

ABSTRACT

Creative drama has an important place in primary school. The aim of this study is to determine the opinions and qualifications of primary school education teachers and teacher candidates about drama in education. The examples of the survey were formed by 360 primary school teachers working in the formal and the private primary school education programs, in the centre of Malatya, in 2006-2007 educational term. A likert style questionnaire was used and factor analysis was used for it (KMO: .907, Barlett test:8821,174). The results according to the application; it was observed that the teachers had the qualifications in the levels of the individual features about the drama method, the adequacies about the drama activities and learning conditions, the adequacies about the evaluations of the drama activities. However, it was observed that they didn't have the adequacy in the level of knowing and applying of the qualifications about the drama and drama applications. There is a meaningful difference between the knowing and applying the qualifications about the creative drama and its lower dimensions.

Keywords: Creativity, Drama, Adequacy, Primary School, Primary Teacher

1. GİRİŞ (INTRODUCTION)

Öğretmenlerin bireyi öğrenme sürecinde etkili kılan, yaparak ve yaşayarak öğrenmesine, kendisini gerçekleştirmesine ve yaratıcı üretken bir birey olmasına olanak sağlayan bir yöntem olan eğitsel/yaratıcı drama kullanılmaya başlamaları ve bu yönetime ilişkin yeterli bilgi ve beceriye sahip olmaları son derece önemlidir. Bu nedenle öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemini uygulama düzeyleri ve bu yönetime ilişkin yeterlilik düzeylerinin belirlenmesine yönelik çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır.

2. ÇALIŞMANIN ÖNEMİ (RESEARCH SIGNIFICANCE)

Yaratıcı drama, bir eylemin, bir olayın, bir duygunun, çeşitli rollerin, bir kavramın konunun ya da öykünün, hatta şiirin, canlı ya da cansız varlıkların, sözel ve sözsüz, kendiliğinden davranışlarla, taklit yolu ile, temsili olarak ifade edilmesi, canlandırılmasıdır. Yaratıcı dramanın rol oynama, rol değiştirme, kenardan yönlendirme, katılımcı liderlik, paralel çalışma, doğaçlama, zihinde canlandırma, müzikle drama, pandomin, öykü/olay canlandırma, resim yapma, kukla draması, duygusal algılama, dans draması gibi özel teknikleri vardır (Önder, 2002:32). Öte taraftan, yaratıcı drama yöntemini uygulayan öğretmenlerin, bu yöntemden beklenen yararı sağlamak için, çeşitli koşulları yerine getirmesi gerekir. Önder'e göre; (2002, s:89) dramadan beklenen yararların sağlanması için; drama için uygun çevre, uygun yaş, sonuca değil sürece yönelik yaklaşım, dramaya ayrılan süre, dramaya başlama aşaması, drama etkinliğine davet, çocuğun dramaya katılımı, çocuğun dramaya katkısı, gibi koşulların yerine getirilmesi gerekir.

Nitelikli bir eğitimin gerçekleştirilmesinde önemli bir rol üstlenen öğretmenlerin; bireyi öğrenme sürecinde etkili kılan, yaparak ve yaşayarak öğrenmesine, kendisini gerçekleştirmesine ve yaratıcı üretken bir birey olmasına olanak sağlayan, yani tüm yönleriyle gelişmesine katkıda bulunan bir yöntem olan eğitsel/yaratıcı drama kullanılmaya başlamaları gerekmektedir. Bunun için yönetime ilişkin yeterli bilgi ve beceriye sahip olmaları son derece önemlidir. Bu nedenle öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemini uygulama düzeyleri ve bu yönetime ilişkin yeterlilik düzeylerinin belirlenmesine yönelik çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır.

2.1. Araştırmanın Amacı (Research Aims)

Araştırmanın genel amacı; ilköğretim birinci kademe sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemine ilişkin yeterlilik ve uygulama düzeylerini belirlemektir. Bu temel amaç doğrultusunda şu sorulara yanıt aranmıştır. Alt amaçlar:

- İlköğretim birinci kademe sınıf öğretmenlerinin;
 - o Drama yöntemine ilişkin kişilik özellikleri,
 - o Drama ve drama uygulamasına yönelik yeterlilikler,
 - o Drama etkinlikleri ve öğrenme durumlarına yönelik yeterlilikler,
 - o Drama etkinliklerinin değerlendirilmesine yönelik yeterlilikleri bilme ve uygulama düzeyleri nelerdir?
- İlköğretim birinci kademe sınıf öğretmenlerinin genel olarak drama etkinliklerindeki yeterlilikleri bilme ve uygulama düzeyleri nelerdir ve yaratıcı dramaya yönelik yeterlilikleri bilme ve uygulama düzeyleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?
- İlköğretim birinci kademe sınıf öğretmenlerinin drama yöntemini uygularken karşılaştıkları sorunlar nelerdir?
- İlköğretim birinci kademe sınıf öğretmenlerinin dramaya yönelik yeterlilikleri bilme ve uygulama düzeyleri cinsiyet, drama eğitimi değişkenler açısından bir farklılık göstermekte midir?

2.2. Sayılılar (Assumptions)

- Yeterlilik ölçeğiyle elde edilen bilgilerin, yeterlilik ölçeğine katılanların görüşlerini tam olarak yansıtacağı düşünülmektedir.
- Veri toplama aracı, araştırmancının amacını gerçekleştirmeyi sağlayacak yeterli ve geçerli bilgileri yansıtacak niteliktedir.
- Örneklem evreni temsil edecek niteliktedir.

2.3. Sınırlılıklar (Limitations)

- Araştırma 2006-2007 eğitim-öğretim yılında Malatya il merkezinde Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı resmi ve özel ilköğretim okullarında görev yapan 360 sınıf öğretmeni ile sınırlıdır.
- Araştırmancının bağımlı değişkeni olan yaratıcı drama ile ilgili yeterlilik düzeyi, araştırmada kullanılacak olan "yaratıcı drama yeterlilik ölçeği" nin ölçtüğü özellikler ile sınırlıdır.

3. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ (RESEARCH METHOD)

Bu araştırma, ilköğretim birinci kademe eğitim kurumlarında görev yapan sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama ile ilgili yeterliliklerini ve görüşlerini belirlemeye çalışıldığından, tarama niteliğinde bir çalışmadır. Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan birey ya da nesne kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Onları herhangi bir şekilde değiştirme ve etkileme çabası gösterilmez. Önemli olan araştırmaya konu olan birey ya da nesneyi en uygun biçimde belirleyebilmektir (Karasar, 2005:77).

3.1. Evren ve Örneklem (Population and Sample)

Araştırmancının evrenini Malatya ilinde görev yapan ilköğretim birinci kademe sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmancının örnekleme ise şu şekilde olmaktadır. Örneklem 2006-2007 eğitim-öğretim yılında Malatya ili merkez eğitim bölgelerindeki okullar göz önüne alınarak belirlenmiştir. Her eğitim bölgesinden 8 ilköğretim okulu olmak üzere toplam 32 okul, Malatya ili merkezine bağlı 10 köy ilköğretim okulu ve 3 özel ilköğretim okulu belirlenmiştir. Araştırmancının örneklemini oransız küme örnekleme yoluyla seçilen 360 ilköğretim birinci kademe sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmancının evrenden seçilecek ve benzerlik gösteren kümeler üzerinden yapıldığı ve evrendeki bütün kümelerin tek tek eşit seçilme şansına sahip olduğu örnekleme türüne küme örnekleme (clustur sampling); küme içinden yansızlık kuralına göre yeterli sayıda alınan örnekleme türüne ise oransız küme örnekleme denir(Karasar,2005:114-115; Balcı, 2004:86-87)

3.2. Veri Toplama Aracı (Data Collection)

Araştırmada veri toplama aracı olarak anket geliştirilmiştir. Bu ölçme aracının mantıksal geçerliliğini sağlamak için ilk olarak ilgili literatür taranarak soru havuzu oluşturulmuş ve uzman kanısına başvurulmuştur. Alınan cevaplar ve tepkilere göre gerekli düzeltmeler yapılarak, anketin ön deneme formu hazırlanmıştır. Bu çalışmalar sonucunda altı yeterlilik alt boyutu içinde yer alan 71 adet davranış saptanarak geliştirilmiş olan ölçme aracı, ön deneme için hazır hale getirilmiştir. Ölçme aracının alt boyutları şunlardır:

- Kişisel bilgiler,
- Dramanın yararları,
- Drama yöntemine ilişkin kişilik özellikleri,
- Drama ve drama uygulamasına yönelik yeterlilikler,

- Drama etkinlikleri ve öğrenme durumlarına ilişkin yeterlilikler,
- Drama etkinliklerinin değerlendirilmesine yönelik yeterlilikler,
- Drama uygulamalarında karşılaşılan sorunlar olmak üzere yedi bölümden oluşmaktadır.

Geliştirilen ölçek, likert tipi bir ölçektir. Bu ölçek, iki boyutu ölçmektedir; 1.Bilme, 2.Uygulama. Ölçekte; katılanların bir davranışı ne düzeyde bildiği ve uyguladığı sorulduğundan, ölçekte yer alan davranışlar olumsuz olarak nitelendirilmemiştir. Buna göre beşli ölçek oluşturulmuş ve şu şekilde düzenlenmiştir; 5=Tamamen biliyorum-Uyguluyorum, 4=Biliyorum-Uyguluyorum, 3=Bilme ve uygulamada karasızım, 2=Bilmiyorum-Uygulamıyorum, 1=Hiç bilmiyorum-Uygulamıyorum

Oluşturulan 71 maddelik deneme formu yeniden gözden geçirilerek ön denemeye hazır hale getirilmiştir. Bu aşamada ikinci alt boyut olan dramanın yararları bölümünün çıkarılmasına karar verilmiştir. Böylece madde sayısı 64 olmuştur. Bu 64 maddenin ilk 12 maddesi sınıf öğretmenlerinin "öğretmenlerin dramaya ilişkin kişilik özelliklerini", 13. madde ile 33. madde arası "drama ve uygulamasına yönelik yeterlilikleri", 34. madde ile 43. madde arası "drama etkinlikleri ve öğrenme durumlarına ilişkin yeterlilikleri", 44. madde ile 49. madde arası "drama etkinliklerinin değerlendirilmesine yönelik yeterlilikleri", ve 50. madde ile 58. madde arası da "drama etkinliklerinde karşılaşılan sorunları" bulmaya yöneliktir. Hazırlanan form, ön deneme için Malatya İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nden izin alınarak Malatya il merkezinde görev yapan 150 öğretmene uygulanmış ve hepsi işleme alınmıştır.

Öğretmenlere uygulanan 58 maddelik deneme formuna ilişkin veriler üzerinde öncelikle faktör analizi yapılmıştır. Elde edilen veriler üzerinde öncelikle Döndürülmemiş Temel Bileşenler Analizi yapılmıştır. Bunun sonucunda özdeğeri (eigenvalue) 1 ve üzerinde olan 10 faktör belirlenmiştir. Birinci faktörün testteki 58 madde içinde açıkladığı varyans miktarı 25,046 olmuştur. Bu analiz sonucunda birinci faktörde faktör yükü.40 ve üzerinde olan maddeler ikinci analize alınmasına karar verilmiş, ancak tüm maddelerin faktör yükleri .40 üzerinde olduğu için ikinci analiz yapılmamıştır. Bu uygulamada Barlett testi değeri 8821,174 bulunmuştur. Buna göre değişkenler arasında bir korelasyon olduğu ve faktör analizinin bu değişkenlere göre uygulanabileceği söylenebilir. KMO değeri de .907 olarak bulunmuştur. Ölçek, tek boyutluluk özelliği taşıdığı için Eksen Rotasyonu (Quartimax Metodu) yapılmamış, birinci faktör altında yer alan 58 madde yer almıştır Diğer taraftan 58 maddeden oluşan bu ölçeğin Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı 0,64 bulunmuştur. Buna göre ölçek homojen ve tek boyutluluk özelliği taşımaktadır.

Son biçimi verilen ve uygulamaya hazır hale getirilen anketin, uygulanabilmesi için ilgili makamlardan gerekli izinler alınmıştır. Anketin uygulanmasına olanak veren il onayı ile anketin uygulanacağı okullara gidilmiştir. Okullarda yöneticilerle görüşülmüş, anket hakkında bilgi verilmiş ve ilgili öğretmenlere anket formları dağıtılmıştır. Bu sırada vakti müsait olan öğretmenlerin anketi doldurmaları beklenerek, geri alınmıştır. Sadece öğretmen sayısı fazla olan dört okulda yöneticilerle görüşülmüş, anket formlarının dağıtılması ve toplanması işlemlerinin kendileri tarafından yapılması ve yine anketlerin belirlenen bir günde araştırmacı tarafından topluca alınması kararlaştırılmıştır. Belirlenen günlerde anketler araştırmacı tarafından teslim alınmıştır.

Veri toplama aracı ile verilerin çözümlenmesine geçilmeden önce veri toplama araçları tek tek incelenmiş, gerektiği biçimde doldurulup doldurulmadığına bakılmıştır. Gerektiği biçimde doldurulmamış olanlar "geçersiz" sayılarak değerlendirmeye alınmamıştır. Geçerli olan veri toplama araçlarındaki veriler bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Ölçme

aracındaki veriler SPSS for Windows 12.0 paket programına aktarılarak amaçlara uygun biçimde çözümlenmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin kişisel özellikleri ile ilgili tanımlayıcı istatistiksel analizler için frekans ve yüzde alma teknikleri kullanılmıştır. Öğretmenlerin drama yöntemine ilişkin kişilik özellikleri, drama uygulamasına yönelik yeterlilikler, drama etkinlikleri ve öğrenme durumlarına ilişkin yeterlilikler ve drama etkinliklerinin değerlendirilmesine yönelik yeterlilikleri bilme ve uygulamaya ilişkin maddelerle yapılan karşılaştırmalarda t- testi ve varyans analizi işlemleri yapılmıştır. İki değişkenin olduğu durumlarda t- testi, üç ya da daha fazla değişkenin olduğu durumlarda varyans analizi (Anova) işlemleri yapılmıştır. Ancak varyans analizi ve t testi için önce Levene testi uygulanmış ve varyansların homejenliği test edilmiştir. Levene testinde $p < ,05$ bulunduğu (varyansların homejen olmadığı durumlarda), varyans analizi yerine parametrik olmayan testlerden Kruskal Wallis-H Testi, t testlerinin yerinde Mann Whitney-U Testi uygulanmıştır. Öğretmenlerin genel olarak yaratıcı drama yöntemini bilme ve uygulama düzeyleri ve bu düzeylerin karşılaştırılması için frekans tekniği kullanılmıştır. Drama yönteminde karşılaşılan sorunlarla ilgili tanımlayıcı istatistiksel analizler için frekans ve yüzde alma teknikleri kullanılmıştır. Öğretmenlerin dramanın nitelilerini bilme ve uygulamaya ilişkin verilerin çözümlenmesi için beşli ölçek aralıkları 0,80 (5-1=4, 4/5=0,80) oranında eşit aralıklar olarak aşağıdaki şekliyle belirlenmiştir (Gökdaş,1996:21: Tamamen biliyorum-Uyguluyorum: 4.20 -5.00, Biliyorum-Uyguluyorum: 3.40-4.19, Bilme ve uygulamada karasızım: 2.60-3.39, Bilmiyorum-Uygulamıyorum: 1.80-2.59, Hiç bilmiyorum-Uygulamıyorum: 1.00-1.79

Aritmetik ortalama 3,40 ve üzeri "biliyor/uyguluyor", 3,39 ve altı da "bilmiyor/uygulamıyor" olarak kabul edilmiştir.

4. BULGULAR VE YORUM (FINDINGS AND INTERPRETATIONS)

4.1. Kişilik Özelliklere İlişkin Bulgular (Findings Related to Personality Traits)

Araştırmaya katılan öğretmenlerin yüzde 20'si Eğitim Enstitüsü, yüzde 22,5'u Eğitim Ön Lisans/İki Yıllık Yüksek Okul, Yüzde 12.5'u Lisans Tamamlama, yüzde 16.7 Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Programı, yüzde 26.9'u Dört Yıllık Fakülte ve yüzde 1.4 'ü de başka programlardan mezun olan öğretmenlerden oluşmaktadır. Öğretmenlerin yüzde 44.7'si kadın, yüzde 55.3'ü de erkek öğretmenlerden oluşmaktadır. Öğretmenlerin yüzde 96.9'u ilköğretim okullarında ve yüzde 3.1'i ise özel ilköğretim okullarında çalışmaktadır. Öğretmenlerin yüzde 3.9'u 5 yıl ve aşağısı, yüzde 19.2'si 6-10 yıl, yüzde 21.4'ü 11-15 yıl, yüzde 19.4'ü 16-20 yıl, yüzde 10.6'sı 21-25 yıl ve yüzde 25.6'sı ise 26 yıl ve yukarısı hizmet sürelerine sahiptir. Sadece yüzde 23.1'i 10 yıl ve aşağısı hizmet süresine sahiptir. Çünkü araştırma merkeze bağlı ilköğretim ve özel ilköğretim okullarında yapılmakta ve buralarda öğretmenler yer değişikliklerini hizmet puanının çokluğuna göre yapmaktadırlar. Bu nedenle genellikle hizmet süresi yani hizmet puanı daha çok olan öğretmenler merkezde çalışmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin yüzde 11.4'ü mezun olduğu programda drama yöntemine ilişkin ders aldığı, yüzde 5.6'sının drama ile ilgili hizmet içi eğitim programına katıldığı, yüzde 81.1'inin drama ile ilgili hiçbir eğitim almadığı ve yüzde 1.9'unun ise başka yollarla drama konusunda bilgi sahibi oldukları anlaşılmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin yüzde 81.1 gibi büyük bir çoğunluğu drama ile ilgili hiçbir eğitim almadığını belirtmektedir. Bu durum beklenen bir durumdur. Çünkü drama dersinin eğitim fakültelerine ders olarak konulması daha çok yenidir.1998-1999 yılından itibaren ilköğretim programına "İlköğretimde Drama" adı

altında ders konulmuştur. Dolayısıyla 1998-1999'dan önce mezun olan öğretmenlerin dramayla ilgili hiçbir eğitim almamışlardır. Aynı zamanda Milli Eğitim Bakanlığı'nın dramaya ilişkin açtığı hizmet içi kurs sayısının da az oluşu, bu sonucun çıkmasında etkili olmuş olabilir. Araştırmaya katılan öğretmenlerinin yüzde 8.9'u görev yaptıkları okulun sosyo-ekonomik düzeylerini yüksek, yüzde 50.3'ü orta ve yüzde 40.8'i ise düşük olduğunu belirtmiştir.

4.2. Birinci Alt Amaca İlişkin Bulgular ve Yorum (Findings and Interpretations Related to First Sub-Aim)

4.2.1. Öğretmenlerin Drama Yöntemine İlişkin Kişilik Özelliklerini Bilme Ve Uygulama Düzeyleri (Knowledge and Practice Levels of Teachers About Personality Traits Related to of Drama Method)

Öğretmenler, "Drama yöntemine ilişkin kişilik özellikleri"nden "Yapıcı ve Eleştirel Düşünme", "Yaratıcılık", "Estetik Zevk ve Becerileri", "Eleştirilene Açık Olma", "İletişim Becerileri", "Hoşgörülü ve Demokrat Olma", "Türkçeyi Doğru ve Düzgün Kullanma", "Empatik Düşünce", "Uyguları Koşulsuz Kabul etme", "Liderlik Yapma", "Spontan (Kendiliğinden)olma" alanlarında yeterli bilgiye sahip olduklarını düşünmektedirler. Öğretmenlerin mesleki eğitimleri, yenilenen programı tanıtan hizmet içi kurslar, sınıf içi uygulamaları bu kişilik özelliklerini bilmelerinde etkili olmuş olabilir. Ancak "Müzik Yeteneğine Sahip Olma" alanında ise yetersiz bilgiye sahip olduklarını düşünmektedirler. Öğretmenler, müziğin bir yetenek işi olduğunu, dolayısıyla bu yeteneğin kendilerinde olmadığını ve bu yüzden bilmediklerini düşünüyor olabilirler. Bu konu ile ilgili doğrudan bir araştırmaya rastlanmamıştır. Ancak benzer bir araştırma, Gülhan (2001)'de "ilköğretim birinci kademesinde görev yapan öğretmenlerin kişilik özelliklerini kendi görüşleri ve öğrencilerin görüşleri açısından karşılaştırılması" araştırmasında drama içinde ortak olan hoşgörülü olma, güven verme, demokratik olma gibi özellikler açısından öğretmenlerin kendilerini yeterli bulduğu sonucuna ulaşmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenler "Drama yöntemine ilişkin kişilik özellikleri"nden "Yapıcı ve Eleştirel Düşünme", "Yaratıcılık", "Estetik Zevk ve Becerileri", "Eleştirilene Açık Olmayı", "İletişim Becerileri", "Hoşgörülü ve Demokrat Olma", "Türkçeyi Doğru ve Düzgün Kullanma", "Empatik Düşünce", "Uyguları Koşulsuz Kabul etme", "Liderlik Yapma", "Spontan (Kendiliğinden)olma" alanlarında yeterli uygulama düzeyine sahip olduklarını düşünmektedirler. Öğretmenlerin bu alanlardaki uygulama düzeylerininse "uyguluyor" düzeylerinde olduğu görülmüştür. Ancak "Müzik Yeteneğine Sahip Olma" alanında ise yetersiz uygulama düzeyine sahip olduklarını düşünmektedirler. Öğretmenler; etkili, verimli ve başarılı bir eğitim-öğretim süreci gerçekleştirmek için, bildiklerini düşündükleri bu kişilik özelliklerini öğretmenlik mesleğinin uygulamasında sıklıkla kullanıyor olabilirler. Bu durum yukarıda belirtilen kişilik özelliklerini yeterli uygulamalarının bir sebebi olabilir. Ancak öğretmenler, "Müzik Yeteneğine Sahip Olma" alanında ise yetersiz bilgi düzeyinde oldukları için uygulama düzeyinde kendilerini yetersiz görmüş olabilirler.

4.2.2. Öğretmenlerin Drama ve Drama Uygulamasına Ait Yeterlilikleri Bilme ve Uygulama Düzeyleri (Knowledge and Implementation Levels of Teachers Related to Proficiency Belonging to Drama and its Implementations)

Araştırmaya katılan öğretmenler, "Drama ve drama uygulamasına yönelik yeterlilikler" den "Drama da kullanılan yöntem ve teknikler", "Oyunculuk yeteneği ve becerisi", "İlköğretime yönelik drama programını uygulama", "Drama-oyun ilişkisi", "Dramanın ilkeleri",

"Dramanın türleri", "Drama etkinlikleri", "Dramanın aşamaları", "Drama etkinlik planının nasıl hazırlanacağı", "Etkinlikleri hazırlama ilkeleri", "Çocuğun kişiliğine göre etkinlikleri hazırlama", alanlarında yetersiz bilgi düzeyine sahip olduklarını düşünmektedirler. Yine "Drama ortamının nasıl hazırlanacağı", "Sınıf içinde farklı eğitim ortamları düzenleme", "Müze, park, kütüphane vb. ortamlarda drama etkinlikleri tasarlama", "Dramada kullanılan araç-gereçler", "araç-gereç hazırlama ilkelerini", "Dramada araç gereçlerin önemini", "Araç-gereç hazırlamayı", "Artık malzemeleri", "Özgün araç-gereç tasarlama", "Araç-gereçlerin etkinlik bittiğinde ortamdan kaldırılması gerekliliği" alanlarında yetersiz bilgi düzeyine sahip olduklarını belirtmişlerdir.

Öğretmenlerin bu alanlardaki bilgi düzeylerininse "bilmede kararsız" düzeyinde olduğu görülmüştür. Araştırmaya katılan öğretmenlerin yüzde 81.1'i drama ile ilgili hiç eğitim almadıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin drama ile ilgili almış oldukları eğitim değişkenine göre; drama ve drama uygulamasına yönelik yeterlilikleri bilmede anlamlı fark olduğu görülmüştür. Farklılığın görüldüğü alt gruplarda drama ile ilgili eğitim alanların ve hizmet içi kurslara katılanların, drama ile ilgili hiç eğitim almayanlara göre bilmelerinin daha yüksek olduğu görülmüştür. Araştırmaya katılan öğretmenler, "Drama ve drama uygulamasına yönelik yeterliliklerden "Dramada kullanılan yöntem ve teknikler", "Oyunculuk yeteneği ve becerisi", "İlköğretime yönelik drama programını uygulama", "Drama-oyun ilişkisi", "Dramanın ilkeleri", "Dramanın türleri", "Drama etkinlikleri", "Dramanın aşamaları", "Drama etkinlik planının nasıl hazırlanacağı", "Etkinlikleri hazırlama ilkeleri", "Çocuğun kişiliğine göre etkinlikleri hazırlama", "Drama ortamının nasıl hazırlanacağı", "Sınıf içinde farklı eğitim ortamları düzenleme", "Müze, park, kütüphane vb. ortamlarda drama etkinlikleri tasarlama", "Dramada kullanılan araç-gereçler", "araç-gereç hazırlama ilkelerini", "Dramada araç gereçlerin önemini", "Araç-gereç hazırlamayı", "Artık malzemeleri", "Özgün araç gereç tasarlama", "Araç-gereçlerin etkinlik bittiğinde ortamdan kaldırılması gerekliliği" alanlarında yetersiz uygulama düzeyine sahip olduklarını düşünmektedirler. Öğretmenlerin bu alanlardaki uygulama düzeylerininse "uygulamada kararsız" düzeyinde olduğu görülmüştür.

4.2.3. Öğretmenlerin Drama Etkinlikleri ve Öğrenme Durumlarına İlişkin Yeterlilikleri Bilme ve Uygulama Düzeyleri (Knowledge and Implementation Levels of Teachers Related to Drama Activities and Learning Situations)

Araştırmaya katılan öğretmenler, "Drama etkinlikleri ve öğrenme durumlarına ilişkin yeterliliklerden "Yaşantılara dayalı öğrenme", "Hareket yolu ile öğrenme", "Etkin öğrenme", "Sosyal öğrenme", "Tartışarak öğrenme", "Keşfederek öğrenme", "Duygusal öğrenme", "İşbirliğine dayalı öğrenme", ve "Kavram öğrenme" alanlarında yeterli bilgiye sahip olduklarını düşünmektedirler. Öğretmenler bu alanlardaki bilgi düzeylerininse "biliyor" düzeyinde olduğu görülmüştür. Öğretmenlerin, drama ile ilgili almış oldukları eğitim değişkenine göre, "drama etkinlikleri ve öğrenme durumlarına ilişkin yeterlilikleri" bilmede anlamlı fark görülmemiştir. Ancak öğretmenlerin almış oldukları mesleki eğitim ve bu öğrenme durumlarını eğitim-öğretim sürecinde kullanıyor olmaları, kendilerini belirlenen öğrenme durumlarına ilişkin yeterlilikleri bilmede yeterli görmelerinin sebebi olabilir. Araştırmaya katılan öğretmenler, "Drama etkinlikleri ve öğrenme durumlarına ilişkin yeterliliklerden "Yaşantılara dayalı öğrenme", "Hareket yolu ile öğrenme", "Etkin öğrenme", "Sosyal öğrenme", "Tartışarak öğrenme", "Keşfederek öğrenme", "Duygusal öğrenme", "İşbirliğine dayalı öğrenme", ve "Kavram

öğrenme" alanlarında yeterli uygulama düzeyine sahip olduklarını düşünmektedirler. Öğretmenler bu alanlardaki uygulama düzeylerininse "uyguluyor" düzeyinde olduğu görülmüştür. Öğretmenlerin drama etkinlikleri ve öğrenme durumlarına ilişkin yeterlilikleri bilmede yeterli olmaları ve bu öğrenme durumlarını ilköğretim programındaki kazanımları öğrencilere kazandırmada kullanıyor olmaları, öğretmenlerin kendilerini "drama etkinlikleri ve öğrenme durumlarına ilişkin yeterlilikleri" uygulamada yeterli bulmalarının sebepleri olabilir.

4.2.4. Öğretmenlerin Drama Etkinliklerinin Değerlendirilmesine Yönelik Yeterlilikleri Bilme ve Uygulama Düzeyleri (Knowledge and Practice Levels of Teachers Related to Evaluation of Drama activities)

Araştırmaya katılan öğretmenler "Drama etkinliklerinin değerlendirilmesine yönelik yeterliliklerden "Tartışmayı yönlendirme", "Açık uçlu sorular sorma", "Özetleme", "Grup değerlendirmesi", "Öğrencileri gözlemleyerek, yorumlayarak süreç değerlendirme" alanlarında yeterli bilgiye sahip olduklarını düşünmektedirler. Öğretmenlerin almış oldukları mesleki eğitim, katıldıkları hizmet içi kurslar, kendi çabaları ile yapmış oldukları araştırmalar, drama etkinliklerinin değerlendirilmesine yönelik yeterlilikler konusunda bilgiye sahip olma alanında kendilerini yeterli görmelerinin sebepleri olabilir. Ancak "Sonuç değerlendirmede kullanılan testleri-formları " alanında ise yetersiz bilgiye sahip olduklarını düşünmektedirler. Öğretmenlerin geleneksel değerlendirme yöntemlerini kullanmaları, testleri- formları hazırlamanın zaman alması nedeniyle bu değerlendirme yöntemini sıklıkla kullanmamaları, bu konuda bilgilenmelerini engellemiş olabilir. Bu durum öğretmenlerin, "sonuç değerlendirmede kullanılan testleri-formları" konusunda bilgiye sahip olma alanında kendilerini yetersiz olarak algılamalarının sebebi olabilir. Araştırmaya katılan öğretmenler "Drama etkinliklerinin değerlendirilmesine yönelik yeterlilikler "den "Tartışmayı yönlendirme", "Açık uçlu sorular sorma", "Özetleme", "Grup değerlendirmesi", "Öğrencileri gözlemleyerek, yorumlayarak süreç değerlendirme" alanlarında yeterli uygulama düzeyine sahip olduklarını düşünmektedirler. Öğretmenlerin drama etkinliklerinin değerlendirilmesine yönelik yeterlilikleri bilmede yeterli olmaları ve bu değerlendirme yöntemlerini ilköğretim programındaki kazanımları öğrencilerin kazanıp-kazanmadığını değerlendirmede kullanıyor olmaları, öğretmenlerin kendilerini "Drama etkinliklerinin değerlendirilmesine yönelik yeterlilikleri" uygulamada yeterli bulmalarının sebepleri olabilir. Ancak öğretmenler, "Sonuç değerlendirmede kullanılan testleri-formları" alanında ise yetersiz uygulama düzeyine sahip olduklarını düşünmektedirler.

4.3. İkinci Alt Amaca İlişkin Bulgular ve Yorum (Findings and Interpretations Related to Second Sub-Aim)

- **Öğretmenlerin Yaratıcı Dramaya Yönelik Yeterlilikleri Bilme ve Uygulama Düzeyleri Arasında Anlamlı Bir Fark Var mıdır? (What Are Teachers' Implementation and Proficiency Levels Related to Creative Drama?)**

Öğretmenlerin drama yöntemine ilişkin kişilik özelliklerini bilme yeterliliklerinin tümünün aritmetik ortalaması 5 üzerinden 3.75'dir. Bu ortalamaya göre öğretmenlerin, drama yöntemine ilişkin kişilik özellikleri alanında yeterli bilgiye sahip olduklarını ve bu alanında "biliyor" düzeyinde bildiklerini görmekteyiz. Öğretmenlerin drama yöntemine ilişkin kişilik özelliklerini uygulama yeterliliklerinin tümünün aritmetik ortalaması 5 üzerinden 3.65'dir Bu ortalamaya göre

öğretmenlerin, drama yöntemine ilişkin kişilik özellikleri alanında yeterli uygulama düzeyine sahip olduklarını ve bu alanda "uyguluyor" düzeyinde uyguladıklarını görmekteyiz. Öğretmenlerin drama yöntemine ilişkin kişilik özelliklerini bilme ile uygulamaya düzeylerine ilişkin aritmetik ortalamaları arasında anlamlı fark olduğu görülmektedir. Kişilik özelliklerine ilişkin olarak öğretmenlerin bilmeye ait aritmetik ortalamaları =3.754 iken, uygulamaya ait aritmetik ortalamaları =3.656'dır ($t=5.324$, $p=,000$). Buna göre, öğretmenlerin drama yöntemine ilişkin kişilik özelliklerini bilme düzeylerinin, uygulama düzeylerinden daha yüksek olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin drama ve drama uygulamalarına yönelik bilgiye sahip olma yeterliklerinin tümünün aritmetik ortalaması 5 üzerinden 2.88'dir Bu ortalamaya göre öğretmenlerin, drama ve drama uygulamalarına yönelik yeterlilikler alanında yetersiz bilgiye sahip olduklarını ve bu alanda "kararsız" düzeyinde bildiklerini görmekteyiz. Öğretmenlerin drama ve drama uygulamalarına yönelik uygulama yeterliklerinin tümünün aritmetik ortalaması 5 üzerinden 2.85'dir Bu ortalamaya göre öğretmenlerin, drama ve drama uygulamalarına yönelik yeterlilikler alanında yetersiz uygulama düzeyine sahip olduklarını ve bu alanda "kararsız" düzeyinde uyguladıklarını görmekteyiz. Öğretmenlerin drama ve drama uygulamalarına yönelik yeterlilikleri bilme ile uygulamaya düzeylerine ilişkin aritmetik ortalamaları arasında anlamlı fark olduğu görülmektedir. Drama ve uygulamasına yönelik yeterliliklere ilişkin olarak öğretmenlerin bilmeye ait aritmetik ortalamaları =2.888 iken, uygulamaya ait aritmetik ortalamaları =2.858'dir ($t=2.024$, $p=,042$). Buna göre, öğretmenlerin drama ve uygulamasına yönelik yeterlilikleri bilme düzeylerinin, uygulama düzeylerinden daha yüksek olduğu görülmektedir.

Öğretmenlerin drama etkinlikleri ve öğrenme durumlarına ilişkin bilgiye sahip olma yeterliklerinin tümünün aritmetik ortalaması 5 üzerinden 3.65'dir Bu ortalamaya göre öğretmenlerin, drama etkinlikleri ve öğrenme durumları alanında yeterli bilgiye sahip olduklarını ve alanında "biliyor" düzeyinde bildiklerini görmekteyiz. Öğretmenlerin drama etkinlikleri ve öğrenme durumlarına ilişkin uygulama yeterliklerinin tümünün aritmetik ortalaması 5 üzerinden 3.52'dir Bu ortalamaya göre öğretmenlerin, drama etkinlikleri ve öğrenme durumları alanında yeterli uygulama düzeyine sahip olduklarını ve bu alanda "uyguluyor" düzeyinde uyguladıklarını görmekteyiz. Drama etkinlikleri ve öğrenme durumlarına yönelik yeterliliklere ilişkin olarak öğretmenlerin bilmeye ait aritmetik ortalamaları =3.653 iken, uygulamaya ait aritmetik ortalamaları =3.527'dir ($t=5.565$, $p=,000$). Buna göre, Drama etkinlikleri ve öğrenme durumlarına yönelik yeterlilikleri bilme düzeylerinin, uygulama düzeylerinden daha yüksek olduğu görülmektedir.

Öğretmenlerin drama etkinliklerinin değerlendirmesine ilişkin bilgiye sahip olma yeterliklerinin tümünün aritmetik ortalaması 5 üzerinden 3.64'dür Bu ortalamaya göre öğretmenlerin, drama etkinliklerinin değerlendirmesine ilişkin yeterlilikler alanında yeterli bilgi düzeyine sahip olduklarını ve bu alanda "biliyor" düzeyinde bildiklerini görmekteyiz. Öğretmenlerin drama etkinliklerinin değerlendirilmesine ilişkin uygulama yeterliklerinin tümünün aritmetik ortalaması 5 üzerinden 3.54'dür Bu ortalamaya göre öğretmenlerin, drama etkinliklerinin değerlendirmesine ilişkin yeterlilikler alanında yeterli uygulama düzeyine sahip olduklarını ve bu alanda "uyguluyor" düzeyinde uyguladıklarını görmekteyiz. Öğretmenlerin drama etkinliklerinin değerlendirilmesine ilişkin yeterlilikleri bilme ile uygulamaya düzeylerine ilişkin aritmetik ortalamaları arasında anlamlı fark olduğu görülmektedir. Drama etkinliklerinin değerlendirilmesine yönelik yeterliliklere ilişkin olarak öğretmenlerin bilmeye ait aritmetik ortalamaları =3.641 iken, uygulamaya ait aritmetik

ortalamaları =3.547'dir. ($t=4.241$, $p=,000$) Buna göre, öğretmenlerin drama etkinliklerinin değerlendirilmesine yönelik yeterlilikleri bilme düzeylerinin, uygulama düzeylerinden daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu sonuçlara göre, öğretmenlerin yaratıcı drama ve alt boyutlarına ilişkin yeterliliklerin tamamında bilme düzeylerinin, uygulama düzeylerinden yüksek olduğu görülmektedir. Drama yöntemi bilmeme, maliyetin yetersiz olması, sınavlara hazırlanma kaygısı, araç- gereç temini, sınıfın dar oluşu vb. gibi sorunlar nedeniyle öğretmenler, yaratıcı drama ve alt boyutlarına ilişkin bildiklerinin tamamını uygulamamış olabilirler. Bu yüzden yaratıcı drama ve alt boyutlarına ilişkin yeterliliklerin tamamında bilme düzeyleri, uygulama düzeylerinden yüksek olmuş olabilir.

4.4. Üçüncü Alt Amaca İlişkin Bulgular ve Yorum (Findings and Interpretations Related to Third Sub-Aim)

• Öğretmenlerinin Drama Yöntemini Uygularken Karşılaştıkları Sorunlar Nelerdir? (What are the Problems Faced by the Teachers While Implementing Drama Method?)

Öğretmenlerin yüzde 86.4'ü drama yöntemini bilmediğini ve yüzde 83.6'sı maliyetin yetersiz olduğunu belirtmişlerdir. Bu iki sorun, öğretmenlerin karşılaştıkları birinci sıradaki en önemlileridir diyebiliriz. Bunun yanında, yüzdelik açısından ikinci sırada önemli sorunlar olarak yüzde 75.6 ile öğrencileri sınavlara hazırlama kaygısı, yüzde 75.3 ile araç-gereç temini, yüzde 74.4 ile sınıfın dar oluşu, yüzde 74.2 ile programın drama yönteminin kullanılması için elverişsiz olması, yüzde 71.4 ile grubun büyüklüğü gelmektedir. Yüzdelik açısından üçüncü sırada önemli sorunlar olarak yüzde 59.7 ile velilerin tutumu, yüzde 59.2 ile yönetimin tutumu gelmektedir. Bu bulgulara göre öğretmenlerin drama yöntemini uygulamada karşılaştıkları en önemli sorunun drama yöntemini bilmekten kaynaklandığını söyleyebiliriz. Ayrıca öğretmenlerin yüzde 74.2'si programın drama yönteminin kullanılması için elverişsiz olduğunu belirtmiştir. Fakat yeni hazırlanan program drama yöntemini ilköğretim birinci kademe öğretmenlerine bütün derslerde kullanılabilecek bir yöntem olarak önermektedir. Buradan öğretmenlerin yeni programı çok iyi bir şekilde tanımadıklarını söyleyebiliriz. Yeni program öğretmenlere hizmet içi seminerler yoluyla tanıtılmıştı. Buradan yeni programı tanıtan hizmet içi seminerlerin yeterli olmadığını söyleyebiliriz. Yapıcı (2007) yaptığı araştırmada, öğretmenlerin yeni programı tanıtmada hizmet içi seminerlerin yetersiz olduğu görüşünü ileri sürdüğünü belirtmiştir. Yaşar ve arkadaşları da (2005), hizmet içi seminerlerin yetersizliğini, yeni ilköğretim programı açısından bir sınırlılık olarak ileri sürmektedirler. Yine öğretmenlerin yüzde 71.4'ü grubun büyük olduğunu belirtmişlerdir. Benzer bir araştırma olan Korkmaz (2006) tarafından yapılan araştırmada, sınıfların kalabalık oluşunun öğretmenler tarafından bir dezavantaj olarak ileri sürüldüğü görülmektedir.

4.5. Dördüncü Alt Amaca İlişkin Bulgular ve Yorum (Findings and Interpretations Related to Fourth Sub-Aim)

• Öğretmenlerin Dramaya Yönelik Yeterlilikleri Bilme ve Uygulama Düzeyleri Cinsiyet ve Değişkenler Açısından Bir Farklılık Göstermekte Midir? (Does The Teachers' Knowledge and Implementation Levels Related to Proficiency in Drama Show Any Differences in Terms of Gender and Variables?)

Dramaya ilişkin kişilik özelliklerinden "Türkçeyi doğru ve düzgün kullanma" kişilik özelliği hariç belirlenen diğer kişilik özelliklerini bilme düzeyleri arasında anlamlı farklılaşma olmadığı görülmektedir. Öğretmenlerin cinsiyet değişkenine göre drama ve drama

uygulamasına yönelik yeterlilikleri bilme düzeyleri arasında anlamlı farklılaşma olmadığı görülmektedir ($p > ,05$).

Öğretmenlerin cinsiyet değişkenine göre drama etkinlikleri ve öğrenme durumlarına ilişkin yeterlilikleri bilme düzeyleri arasında anlamlı farklılaşma olmadığı görülmektedir ($p > ,05$). Genel toplama baktığımız zaman kadınların aritmetik ortalamaları =3.67 iken, erkeklerin aritmetik ortalamaları =3.66'dır ve ,05 düzeyinde anlamlı farklılaşma olmadığı görülmektedir ($t=1.97$ $p=,053$).

Öğretmenlerin cinsiyet değişkenine göre dramaya ilişkin kişilik özelliklerinden "Estetik zevk ve becerileri" ve "Empatik düşünce" kişilik özellikleri hariç belirlenen diğer kişilik özelliklerini uygulama düzeyleri arasında anlamlı farklılaşma olmadığı görülmektedir. Genel toplama baktığımız zaman kadınların aritmetik ortalamaları =3.670 iken, erkeklerin aritmetik ortalamaları =3.562'dir ve ,05 düzeyinde anlamlı farklılaşma olmadığı görülmektedir ($t=1.835$ $p=,067$).

Öğretmenlerin cinsiyet değişkenine göre drama ve drama uygulamasına yönelik yeterlilikleri uygulama düzeylerinin tamamı arasında anlamlı farklılaşma olmadığı görülmektedir ($p > ,05$). Genel toplama baktığımız zaman kadınların aritmetik ortalamaları =2.86 iken, erkeklerin aritmetik ortalamaları =2.85'dir ve ,05 düzeyinde anlamlı farklılaşma olmadığı görülmektedir ($t=,184$ $p=,854$).

Öğretmenlerin cinsiyet değişkenine göre drama etkinlikleri ve öğrenme durumlarına ilişkin yeterlilikleri uygulama düzeyleri arasında anlamlı farklılaşma olmadığı görülmektedir ($p > ,05$). Genel toplama baktığımız zaman kadınların aritmetik ortalamaları =3.54 iken, erkeklerin aritmetik ortalamaları =3.51'dir ve ,05 düzeyinde anlamlı farklılaşma olmadığı görülmektedir ($t=,563$ $p=,574$). Alt boyutlarla ilgili aritmetik ortalamaların birbirine çok yakın olduğunu da görmekteyiz.

Öğretmenlerin drama yöntemine ilişkin kişilik özelliklerini bilmenin drama ile ilgili almış olduğu eğitim değişkenine ilişkin varyans analizi sonuçlarına göre; tek tek alt boyutlara ve genel toplama bakıldığında drama ile ilgili kişilik özelliklerini bilmede ,05 düzeyinde anlamlı bir farklılaşma olmadığı görülmektedir ($f=,537$ $p=,657$). Anlamlı bir farklılaşma göstermemesinin nedenlerinden birinin öğretmenlerin bu kişilik özelliklerinin kendilerinde zaten var olan özellikler olduğunu düşünmeleridir, diyebiliriz.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER (CONCLUSION AND SUGGESTIONS)

Araştırmadan sonuçlarına göre; öğretmenlerin, drama yöntemine ilişkin kişilik özellikleri, drama etkinlikleri ve öğrenme durumlarına ilişkin yeterlilikler, drama etkinliklerinin değerlendirilmesine yönelik yeterlilikleri, bilme ve uygulama düzeylerinde yeterli oldukları görülmüştür. Buna karşın drama ve drama uygulamasına yönelik yeterlilikleri bilme ve uygulama düzeylerinde, yeterli olmadıkları görülmüştür.

Öğretmenlerin, yaratıcı drama ve alt boyutlarına yönelik yeterlilikleri bilme ve uygulama düzeyleri arasında anlamlı fark vardır. Öğretmenlerin yaratıcı drama ve alt boyutlarına ilişkin yeterliliklerin tamamında bilme düzeylerinin, uygulama düzeylerinden yüksek olduğu görülmektedir.

Öğretmenlere göre; drama yöntemini bilmeme, maliyetin yetersizliği, sınavlara hazırlanma kaygısı drama yöntemini uygularken en çok karşılaşılan sorunlardır.

Öğretmenlerin cinsiyet değişkenine göre yaratıcı drama niteliklerini bilme ve uygulama düzeyleri arasında anlamlı fark yoktur.

Öğretmenlerin drama ile ilgili almış oldukları eğitim değişkenine göre; drama yöntemine ilişkin kişilik özellikleri, drama

etkinlikleri ve öğrenme durumlarına ilişkin yeterlilikler, drama etkinliklerinin değerlendirilmesine yönelik yeterlilikleri, bilme ve uygulama düzeyleri arasında anlamlı fark yoktur. Buna karşın drama ve drama uygulamasına yönelik yeterlilikleri bilme ve uygulama düzeyleri arasında anlamlı fark vardır. Drama ile ilgili mezun olduğu programda ders alanların ve hizmet içi eğitime katılanların, drama ile ilgili hiçbir eğitim almayanlara göre, bilmelerinin ve uygulamalarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir

Bu çalışmada ulaşılan sonuçlara dayalı olarak aşağıdaki öneriler sunulabilir:

- Öğretmenlere drama etkinliklerinin uygulamasında yetersiz oldukları alanlara yönelik hizmet içi eğitim seminerleri düzenlenebilir.
- Milli Eğitim Bakanlığı hizmet içi eğitim kurslarının sayısını ve niteliğini arttırmakla devam etmelidir.
- Öğretmen yetiştiren fakültelerin programlarında yer alan drama dersinin etkili olup olmadığı araştırılabilir.
- Öğretimde kullanılacak drama yöntemine ilişkin olarak öğretmenlere kılavuz kitaplar hazırlanmalı, öğretmenleri bilgilendirici web sayfaları, CD'ler, kitaplar ve programlar hazırlanabilir.
- Yaratıcı dramanın yapıldığı ortamın özellikleri belirlenmeli ve fiziksel ortam ona göre düzenlenmelidir.
- Okullarımızda yaratıcı dramanın çeşitli derslerle işbirliğinin kapsayan özgün projeler hazırlanmalı ve uygulanmalıdır. (müzik, görsel sanatlar, edebiyat vb).
- İlköğretim kurumlarında seçmeli ders olarak alınan "drama" dersine ilişkin mevcut uygulamaları belirleyen araştırmalar yapılabilir.
- İlköğretim kademesinde görev yapan öğretmenlerin drama yöntemine ilişkin yeterlilikleri hakkında araştırmalara devam edilmelidir.
- Araştırmacı tarafından hazırlanan yeterlilik listesi, yeniden incelenerek yeterlilikler boyutunda yeniden araştırılmalı ve geliştirilmelidir.
- İlköğretim kademesinde görev yapan öğretmenlerin drama yöntemine ilişkin yeterlilikleri değerlendirilmesine yönelik nitel türde araştırmalar yapılabilir.

NOT (NOTICE)

Bu makale, Sayın İnci Nur Yıldırım'ın Yüksek Lisans Tez'inden derlenmiştir.

KAYNAKLAR (REFERENCES)

1. Adıgüzel, Ö., (1993). Oyun ve Yaratıcı Drama İlişkisi. Ankara Üniversitesi EBE Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara,1993.
2. Akın, M., (1993). Farklı Sosyo-Ekonomik Düzeylerdeki İlkokul Üçüncü Sınıf Öğrencilerinin Sosyalleşme Düzeylerine Yaratıcı Dramanın Etkisi. A.Ü Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 1993.
3. Aksular, F., (2003). Resim-İş Eğitimi ve Bir Yöntem Olarak Yaratıcı Drama İlişkisi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul,2003
4. Akyüz, Y., (2004). Osmanlıda Dramatizasyonun İlk İzleri. Türkiye 6. Drama Liderleri Buluşması Drama Liderliği, (Editör: Naci Aslan) Oluşum Yayınları, Ankara, 2004.
5. Aydın, M., (2004). Okulöncesi Eğitim Kurumlarında Görev Yapan Öğretmenlerin Drama Etkinliklerindeki Yeterlilikleri. Anadolu

- Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir, 2004.
6. Aykaç, N., (2005). Öğretme ve Öğrenme Sürecinde Aktif Öğretim Yöntemleri, Naturel Yayıncılık, Ankara, 2005.
 7. Aynal, S., (1989). Dramatizasyon Yönteminin Yabancı Dil Öğretimine Etkisi. Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi, 1989.
 8. Balcı, A., (2005). Sosyal Bilimlerde Araştırma. Yöntem, Teknik ve İlkeler, Pegem A Yayıncılık, Ankara, 2005.
 9. Bowell, P., (2004). Drama ve Öğretim Bilgisi. V. Uluslar Arası Eğitimde Yaratıcı Drama Semineri Atölye ve Konferans Etkinlikleri (İkinci Baskı), Naturel Yayıncılık, Ankara, 2004.
 10. Çebi, A., (1986). Öğretim Amaçlı Yaratıcı Drama Yoluyla İmgesel Dil Becerilerinin Geliştirilmesi. Ankara Üniversitesi SBE Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 1996.
 11. Gönen M., (1999). Çocuk Eğitiminde Drama Yönteminin Kullanılması. Türkiye 1. Drama Liderleri Buluşması, (Derleyen: Naci Aslan) Fersa Matbaacılık, Ankara, 1999.
 12. Güneysu, S., (2002). Eğitimde drama. Yaratıcı drama, 1985-1995 Yazılar. (Editör: H. Ömer Adıgüzel, Naturel Kitap Yayıncılık, Ankara, 2002.
 13. Gürol, A., (2002). Okulöncesi Eğitim Öğretmenleri İle Okulöncesi Öğretmen Adaylarının Eğitimde Dramaya İlişkin Kendilerini Yeterli Bulma Düzeylerinin Belirlenmesi. Fırat Üniversitesi Yayınlanmamış Doktora Tezi, Elazığ, 2002.
 14. Kaf, Ö., (1999). Hayat Bilgisi Dersinde Bazı Sosyal Becerilerin Kazandırılmasında Yaratıcı Drama Yönteminin Etkisi. Ç.Ü.Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Adana, 1999.
 15. Kandır, A., (2003). Yaratıcı Dramanın Okul Öncesi Eğitim Programındaki Yeri ve Hedefleri. Okul Öncesi Eğitimde Drama Teoriden Uygulamaya, Kök Yayıncılık, 1. Baskı, Ankara, 2003.
 16. Karabacak, N. (1996). Sosyal Bilimler Dersinde Eğitsel Oyunların Öğrencilerin Erişi Düzeylerine Etkisi. H.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 1996.
 17. Karasar, N., (2005). Bilimsel Araştırma Yöntemi. 14. Baskı, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, 2005.
 18. Koç, F., (1999). Yaratıcı Dramanın Öğrenmeye Etkisi Sosyal Bilgiler Öğretiminde Bir Yöntem Olarak. Ankara Üniversitesi SBE Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 1999.
 19. Okvuran, A., (1993). Yaratıcı Drama Eğitiminin Empatik Beceri ve Empatik Eğilim Düzeylerine Etkisi. A.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi, Ankara, 1993.
 20. Önder, A., (2002). Yaşayarak Öğrenme İçin Eğitici Drama: Kuramsal Temellerle Uygulama Teknikleri ve Örnekleri. Epsilon Yayıncılık 4. Baskı, İstanbul, 2002.
 21. Önder, A., (2006). İlköğretimde Eğitici Drama. Temel İlkeler, Uygulama Modelleri ve Örnekleri. Morpa Kültür Yayınları, İstanbul, 2006.
 22. Şahin, F.T., (2003). Oyun ve Drama, Okul Öncesi Eğitimde Drama Teoriden Uygulamaya. Kök Yayıncılık 1. Baskı, Ankara, 2003.
 23. Turla, A., (2003). Yaratıcı Dramada Kullanılan Materyaller, Okul Öncesi Eğitimde Drama Teoriden Uygulamaya, Kök Yayıncılık 1. Baskı, Ankara, 2003.